

METODOLOGIA BADAŃ NAD JĘZYKIEM CZ. I
(wykłady dla I roku studiów II stopnia,
filologia polska, studia stacjonarne)

Zajęcia trwają przez dwa semestry, kończą się zaliczeniem na stopień. Zaliczenie każdego z semestrów odbywa się na podstawie pisemnego sprawdzianu lub ustnego kolokwium. Dopuszczalne są dwie nieobecności na zajęciach. Studenci powinni się wykazać znajomością materiału omawianego na wykładzie oraz wskazanych lektur.

PLAN ZAJĘĆ:

1. 2 X – POJĘCIE JĘZYKA. PROBLEMY OPISU JĘZYKÓW ŚWIATA.

A. Weinsberg, *Językoznawstwo ogólne*, Warszawa 1983, s. 56-71.
A. Majewicz, *Języki świata i ich klasyfikowanie*, Warszawa 1989.

2. 16 X – KLASYFIKACJE JĘZYKÓW ŚWIATA cz. 1.: klasyfikacja genetyczna.

Języki indoeuropejskie, t. 1-2, red. L. Bednarczuk i in., Warszawa 1986-1988.
A. Majewicz, *Języki świata i ich klasyfikowanie*, Warszawa 1989.

3. 23 X – KLASYFIKACJE JĘZYKÓW ŚWIATA cz. 2.: klasyfikacja geograficzna i typologiczna.

Języki indoeuropejskie, t. 1-2, red. L. Bednarczuk i in., Warszawa 1986-1988.
A. Majewicz, *Języki świata i ich klasyfikowanie*, Warszawa 1989.

4. 30 X – MYŚL LINGWISTYCZNA PRZED DE SAUSSURE’M.

W. von Humboldt, *Rozmaitość języków a rozwój umysłowy ludzkości*, przekład i wprowadzenie E. M. Kowalska, Lublin 2001.
Platon, *Kratylos*, przeł. i komentarzami opatrzył W. Stefański, Warszawa 1990.
Semiotyka dziś i wczoraj. Wybór tekstów, red. J. Pelc, L. Koj, Wrocław 1991, s. 206-226.

5. 6 XI – GŁÓWNE TEZY FERDINANDA DE SAUSSURE’A.

M. Danielewiczowa, *Dosięgnąć przedmiotu. Rzecz o Ferdynandzie de Saussurze*, Warszawa 2016, s. 123-173.
F. de Saussure, *Kurs językoznawstwa ogólnego*, przeł. K. Kasprzyk, Warszawa 2002.
F. de Saussure, *Szkice z językoznawstwa ogólnego*, przekład, wstęp i redakcja naukowa M. Danielewiczowa, Warszawa 2004.

6. 13 XI – SZKOŁY STRUKTURALIZMU cz. 1.: praska szkoła funkcjonalna.

J. D. Apresjan, *Koncepcje i metody współczesnej lingwistyki strukturalnej. Zarys problematyki*, przeł. Z. Saloni, Warszawa 1971.

R. Jakobson, *Poetyka w świetle językoznawstwa*, przeł. K. Pomorska, w: tenże, *W poszukiwaniu istoty języka*, t. 2., Warszawa 1989.

V. Mathesius, *O tak zwanym aktualnym rozczłonkowaniu zdania*, w: *O spójności tekstu*, red. M. R. Mayenowa, Wrocław 1971.

Praska szkoła strukturalna w latach 1926-1948, red. W. Górny, Warszawa 1966.

7. 20 XI – SZKOŁY STRUKTURALIZMU cz. 2.: dystrybucjonizm

J. D. Apresjan, *Koncepcje i metody współczesnej lingwistyki strukturalnej. Zarys problematyki*, przeł. Z. Saloni, Warszawa 1971.

Z. Harris, *Założenia metodologiczne językoznawstwa strukturalnego*, w: *Językoznawstwo strukturalne*, red. H. Kurkowska, A. Weinsberg, Warszawa 1979.

8. 27 XI – SZKOŁY STRUKTURALIZMU cz. 3.: glossematyka

J. D. Apresjan, *Koncepcje i metody współczesnej lingwistyki strukturalnej. Zarys problematyki*, przeł. Z. Saloni, Warszawa 1971.

L. Hjelmslev, *Langue i parole oraz Prolegomena do teorii języka*, w: *Językoznawstwo strukturalne*, red. H. Kurkowska i A. Weinsberg, Warszawa 1979.

9. 4 XII – GRAMATYKA GENERATYWNO-TRANSFORMACYJNA.

N. Chomsky, *Zagadnienia teorii składni*, przeł. I. Jakubczak, Wrocław 1982.

J. Lyons, *Chomsky*, przeł. B. Stanosz, Warszawa 1998.

10. 11 XII – LINGWISTYKA ROSYJSKA: IGOR MIELCZUK I MODEL „SENS←→TEKST”.

J. D. Apresjan, *Semantyka leksykalna. Synonimiczne środki języka*, przeł. Z. Kozłowska, A. Markowski, Wrocław 2000.

J. D. Apresjan, *Naiwny obraz świata a leksykografia*, „Etnolingwistyka” 1994 nr 6.

11. 18 XII – „KOGNITYWNY PRZEWRÓT” W LINGWISTYCE.

G. Lakoff, M. Johnson, *Metafory w naszym życiu*, przełożył i wstępem opatrzył T. Krzeszowski, Warszawa 1988.

R. Langacker, *Gramatyka kognitywna: wprowadzenie*, przeł. E. Tabakowska i in., Kraków 2009.

E. Tabakowska, *Gramatyka i obrazowanie. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego*, Kraków 1995.

12. 8 I – WPROWADZENIE DO SEMANTYKI. Co to jest znaczenie?

R. Grzegorzczkova, *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, Warszawa 2001.

13. 15 I – NAJWAŻNIEJSZE WSPÓŁCZESNE TEORIE SEMANTYCZNE.

R. Tokarski, *Konotacja jako składnik treści słowa*, w: *Konotacja*, red. J. Bartmiński, Lublin 1988.

R. Tokarski, *Światy za słowami. Wykłady z semantyki leksykalnej*, Lublin 2014.

14. 22. I – SEMANTIC PRIMITIVES I ICH KONFIGURACJE W RÓŻNYCH JĘZYKACH.

A. Wierzbicka, *Język – umysł – kultura*, wybór prac pod red. J. Bartmińskiego, Warszawa 1999.

A. Wierzbicka, *Semantyka. Jednostki elementarne i uniwersalne*, Lublin 2006.

A. Wierzbicka, *Uniwersalne pojęcia ludzkie i ich konfiguracje w różnych kulturach*, „Etnolingwistyka” 1991 nr 4.

15. 29 I – SPRAWDZIAN

Słowniki, podręczniki, kompendia:

Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, red. K. Polański, Wrocław 2003.

A. Heinz, *Dzieje językoznawstwa w zarysie*, Warszawa 1978.

G. Helbig, *Dzieje językoznawstwa nowożytnego*, przeł. C. Schatte i D. Marciniec, Wrocław 1982.

J. Lyons, *Wstęp do językoznawstwa*, przeł. K. Bogacki, Warszawa 1975.

E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, *Językoznawstwo ogólne – wybrane zagadnienia*, Gdańsk 1999.

W. Mańczak, *Problemy językoznawstwa ogólnego*, Wrocław 1996.

T. Milewski, *Językoznawstwo*, Warszawa 2004.

Słownik terminologii językoznawczej, red. Z. Gołąb, A. Heinz, K. Polański, Warszawa 1968.

Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.